

O D L U K E

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 15.VI 1963.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Ivan Bešker, dr Čedo Rajačić

Prijevoz kamionom - Podvozar - Za kvalifikaciju pojma podvozara odlučan je ugovor između vozara koji je sklopio ugovor o prijevozu i onoga vozara komu je prijevoz povjeren - Podvozar ima pravo tražiti od vozara plaćanje one svote koju je s njim ugovorio, a koju prema ugovoru o prijevozu sklopljenom s pošiljaocem nema plava naplatiti od primaoca - Podvozar stupa u direktan odnos s primaocem tereta

Tužitelj je na temelju ugovora s tuženikom, poduzećem koje se bavi uslugama prijevoza kamionima, sklopio ugovor o prijevozu mesa iz Jugoslavije u Italiju. Obvezu toga prijevoza preuzeo je tuženik, pa je, u nedostatku pogodnih kamiona, prijevoz povjerio tužitelju. Tužitelj je naveo da je od tuženika zajedno s dispozicijom za izvršenje prijevoza primio dispoziciju da se prijevoz fakturira primaocu robe. Primalao nije platio vozarinu, pa tužitelj traži da mu ju plati tuženik.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Tuženik pobija presudu iz ovih razloga:

Medju strankama je sporno da li je tužitelj mogao tražiti plaćanje prijevoza od tuženika na relaciji od Sežane do Milana, tj. za talijanski sektor puta, ili je morao ovo naplatiti od primaoca robe. U međunarodnom transportu postoji poslovni običaj da transportna poduzeća međusobno povjeravaju izvršenje prijevoza, i da vozar, koji na temelju takvog sporazuma primi robu i potrebne isprave, preuzima određena prava i obveze u vezi s tim prijevozom. U ovom slučaju tužitelj je u vezi s tim izvršio fakturiranje prijevozne usluge primaocu robe, i opominjao ga na plaćanje. Ne stoji tužiteljeva tvrdnja da je primalao robe otklonio plaćanje, već je samo prigovorio da je dužan platiti vozarinu po stvarnoj težini prevezene robe. Drugostepeni sud je žalbu odbio.

Pobijana presuda pošla je od pretpostavke da u pogledu predmetnog prijevoza postoji tuženikova obaveza da plati tužitelju protuvrijednost prijevozne usluge za dio relacije od Sežane do Milana na temelju sadržaja tuženikovog dopisa od

15.XII 1961. Pritom sud smatra utvrđenim da je prijevoznik na temelju tovarnog lista bio tuženik, i da se on samo poslužio tužiteljevim prijevoznim sredstvom, jer da nije imao vlastite hladnjače.

Prvostepeni sud pri tome nije uzeo u obzir činjenicu da je tuženik tvrdio u toku prvostepenog postupka, da je medju strankama bilo ugovoreno da će tužitelj fakturirati i naplatiti navedeni iznos od primaoca robe, i da je tužitelj u podnesku pr.18.III 1963.pcd br.5 priznao da je takvu dispoziciju primio od tuženika zajedno s dispozicijom za izvršenje prijevoza.

Ako bi se utvrdio takav sadržaj ugovornih odnosa medju strankama, onda je tužitelj u tom prijevoznom poslu imao pravni položaj p o d v o z a r a ili slijedećeg voza-
ra, tj. takvog vozača koji je s prijašnjim vozačem stupio u ugovorni odnos radi izvršenja cijeloga ili samo jednoga dijela prijevoznog posla, što je ugovorio taj vozač.

Na činjenicu da je tužitelj u ovom prijevoznom poslu nastupio kao podvozač, da se sam smatrao takvim, i da se tuženik nije poslužio samo njegovim prijevoznim sredstvom, ukazuje više činjenica, koje su nesporne medju strankama. Tako ukazuje na to da iz sadržaja tovarnog lista proizlazi: da je na vozilu bilo tužiteljevo vozno osoblje, zatim da je tužitelj u svoje ime fakturirao primaocu robe cijenu prijevozne usluge na relaciji Sežana-Milano, pokušao naplatiti tu cijenu, a možda ju je u cijelosti ili djelomično naplatio, da je i nakon izvršenog prijevoza kod sebe zadržao tovarni list s potvrdom primaoca o primitku robe, da ga nije izručio tuženiku, i da je dopisom od 17.I 1962. odbio priznati od tuženika traženu refakciju, jer da je prijevoz bio ugovoren bez refakcije.

Odredbom čl.34 Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom slijedeći vozač primitkom robe i tovarnog lista radi prijevoza postaje glavna stranka, tj. on samostalno preuzima dužnost da izvrši prijevoz primljene robe na odredjenom dijelu prijevoznog puta, i da robu preda primaocu označenom u tovarnom listu ili slijedećem vozaču, odgovarajući pri tome za izvršenje cjelokupne operacije. S tim u vezi on stječe i samostalna prava, pa medju ostalim i to da u vlastito ime naplati vozačinu od primaoca, ako to odgovara sadržaju prijevoznog ugovora. Analogne odredbe sadržane su u pravnim pravilima paragrafa 408 Hrv. trg.zak. i u paragrafu 1702 talijanskog Gradjanskog zakonika. Iz navedenoga slijedi da je pogrješno pravno stajalište pobijane presude, da na nazočni posao treba primijeniti samo sadržaj tuženikovog dopisa od 15.VIII 1961, a isto tako da je neosnovano

stajalište tužiteljevo, da on ne bi imao aktivne legitimacije kad bi utužio primaoca robe pred nadležnim talijanskim sudom za plaćanje vozarine.

Ako bi sud utvrdio da je primalac dužan platiti vozarinu samo prema stvarno prevezenoj težini robe /prema tovarnom listu 7.219 kg/, onda će biti potrebno još utvrditi da li za višak vozarine do težine od 7.300 kg tužitelju odgovara tuženik prema sadržaju njihovih ugovornih odnosa. Ako bi se na gore opisani način utvrdilo da je tužitelj bio ovlašten primaocu robe zaračunati vozarinu prema na gore zao-kruženoj težini prevezene robe od 7.300 kg, onda bi se zahtjev tužbe protiv tuženika ukazao neosnovanim, i to pod pretpostavkom da taj zahtjev tvori dinarsku protuvrijednost iznosa Lit 131.400.- zaračunatog primaocu robe fakturom od 29.V 1963. broj 2942 za izvršeni prijevoz naprijed navedene robe na relaciji Sežana-Milano.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 19.IX 1963.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Tomislav Haramustek, dr Emilio Pallua

Prijevoz stvari morem - Oštećenje tereta - Dokazna snaga teretnice - Protest učinjen u općenitoj formi - Čista teretnica stvara samo pretpostavku da je roba predana na prijevoz u ispravnom stanju - Brodar ima pravo tu pretpostavku pobijati svim dokaznim sredstvima - Prigovor o oštećenju u kojem nije naveden opseg i visina štete ne stvara pretpostavku o tim elementima - Primalac je dužan, ako je učinio takav prigovor, pozvati brodara da zajednički utvrde visinu i opseg štete, i to bez obzira na koji način će se to utvrditi - U koliko se brodar ne odazove pozivu, na objektivni način utvrđeno činjenično stanje bit će valjan dokaz i protiv njega - Sud je dužan utvrditi što je primalac nakon primitka robe poduzeo da robu očuva od daljnjeg oštećenja - Osiguratelj je aktivno legitimiran na tužbu na temelju cesione isprave osiguraničke, i ako nije u punom iznosu isplatio osigurninu

Tužitelj je osiguravajući zavod; on je nastupio mjesto svoga osiguraniča, vlasnika robe. Tuži vozara, primaoca, i špeditera koji je radio za primaoca robe. Radi se o prijevozu lima, koji je u luku iskrcaja stigao u oštećenom